

КОНГРЕС ЗДЕРЖУЄ НОВИЙ ІМІГРАЦІЙНИЙ ЗАКОН НА ОДИН РІК

СЕНАТ УЖЕ УХВАЛИВ ЗАВІСИТИ ЗАКОН ПРО ІМІГРАЦІЙНУ КВОТУ.

ВАШИНГТОН, 1. лютого. — Сенат ухвалив нині всіми присутніми в галі голосами завісити до 1. липня 1928. року імміграційний закон про квоту і національне походження, який мав увійти в життя з 1. липня 1927. року. Закон завішено тому, бо він опирається на неоснованих дані. Сенат вважає, що на приготування нового закону нема часу.

Ухвалу сенату відослали сьогодні до палати послів. Проти закону про національне походження квоти виступали передовсім тому, бо сей закон зменчив поважно число іммігрантів з Ірландії, Англії, Німеччини, Норвегії, Данії та Швейції.

МАЙНЕРСЬКА КОНВЕНЦІЯ.

ІНДІЯНОПОЛІС, 1. лютого. — Конвенція майнерської коїї не мала нині другої сесії, бо вона погодила весь денний порядок сьогодні зранку та не мала що більше до роботи, бо головна справа, яку вона має тепер погодити, це питання нової угоди з вугільними підприємцями, ще не приготуваної на разі.

На інших нарадах межі нині вибрано делегатів міжнародного майнерського конгресу, що має відбутися цього року в квітні в Франції. Комуністична група ставила тут свого делегата, але сей дашть лише дуже маленьке число голосів. Слідуюча конвенція майнерської коїї відбувається теж в місті Індіанополісі. Як відомо, вона буде за два роки.

ПОЗБАВЛЯЮТЬ СИЛИ КОМУНІСТИЧНИХ УРЯДНИКІВ ЮНП.

НЮ ЙОРК, 1. лютого. — Борьба кравецьких юніонів робітників проти місцевого юніонного проводу, в яким дерзали захопити були комуністи, поступила нині знова о один крок уперд, коли безсторонній предсідателі кравецького промислу розсудив спір межі міжнародною юніоно а фірмою Спрейреген енд Маркс.

Згадана фірма відправила була недавно робітника. Коли проти відправи запротестувала міжнародна кравецька юніа, фірма заявила міжнародній юніа, що юніа не має тут права вмішуватися, бо фірма вже почала в ті справі переговори з радою місцевих юній, в якій, як сказано, провід веде комуністи. Робітник повів со справу далі, і тепер так званій безсторонній судяй промислу признав, що фірма має говорити про відправу робітника з міжнародною юніоно. Се рішенне лише раду місцевих юній, в якій верховодять комуністи, без влади.

Рівночасно з тим міжнародною юніа, яка бореться проті місцевої ради, завдала комуністам се один удар, бо вона заела в промислї реєстрацію робітників до міжнародної юніа. На 34,000 zorganizованих робітників досі зареєструвалося, себто завдяилося проті комуністичних верховодів, 26,000 робітників.

ФАБРИКАНТИ ВИКІДАЮТЬ ЗГОДУ ЗІ СТРАЛКАРАМИ.

НЮ ЙОРК, 1. лютого. — Товариство Вастінгетів Фабрик Паперових Банкс відмовилося віддати свій спів з робітниками, через який чедетсь довший і завзятий страйк, під розсуд розсудом судовим, хоча фабрикант узяв за свого місцький уряд публічною заявою.

СЕНЗАЦІЙНИЙ БУТЛЕГЕРСЬКИЙ ПРОЦЕС.

НЮ ЙОРК, 1. лютого. — Нині почався тут перед місцевим федеральним судом сензаційний процес проті Генрі Вігсеа, мейора міста Еджвотера, в стейті Нью Джерзі, Джеймса Динена, начальника поліції того міста, та 17 других урядовців і неурядовців осіб, обжалованих за змову пачкувати алкогольні напитки.

В своїй вступній промові заявив прокуратор, що він до каже, що пачкарі горілки дали мейорину Вігсеаю за те, що він дозволив пачкарському кораблеви причалити до берега в його місті, 22,500 доларів готівкою та 5 скринь алкогольних напитоків, з продажу котрих мейор мів заробити собі 51,000 доларів. Всі обжаловані мали бути звязані в одню «фінансове підприємство», яке перепачкувало до краю тисячі скринь алкогольного. Вони вживали навіть аеропланів у своїй діяльності.

СЕНАТ УХВАЛИВ КРУЖИЛКИ ПРОТИ ВОЛІ КУЛІДЖА.

ВАШИНГТОН, 1. лютого. — Проти вирозного бажання президента Куліджа сенат ухвалив нині 49 голосами проті 27 фондів на будову трох кружляків для американської воєної флотії. На початок праці визначено 1,200,000 доларів.

МЕКСИКО ЗАКИДУЄ НАФТАМРАН ІНТРИГІ ЗА ВІГНОЮ.

МЕКСИКО, 1. лютого. — Секретар промислу, торговлі і праці заявив публічно, що уряд має зовсім певні докази на те, що властелі нафтових теренів у Мексико роблять всікі інтриги, щоб довести до вибуху війни межі Злученими державами а Мексикою.

Міністерство війни дононить, що федеральні війська побіли бутарів в стейті Халіско.

АНГЛІЯ ОБЧИСЛЯЄ ЖЕРТВИ БУРІ.

ЛОНДОН, 30. січня. — Урядові обчислення страшний бурі, що навистла оноді Англію, подають, що підчас бурі згинуло 20 осіб, а коло 300 віднесло тяжкі поранення. Буря зірвала 150 телефонічних ліній. Підчас бурі Лондон навистла страшна громолиця.

ГОТЕЛЕВА ТРАГЕДІЯ.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Усуненне алінійської контролі зачалося від трагедії. В готелю Саксонія, в якій змістилися офіси аїнійської військової комісії знайшли трупа молодого Італіяна, який був урядником комісії. Він оженився був з німецькою дівчиною і вложив всі свої ошадности в малій склеп, який не йшов добре. Вся його пінара була платана, яку удержував як урядник аїнійської комісії. Коли тепер комісія звинено, він опинився без заняття. Це й було причиною самоубійства.

НОВІ ПОЛЬСЬКІ СТАНИЦІ.

В селі Грабово, богородчанського повіту посвечено недавно костел, збудований стараним кола Т. Ш. П., при значній фінансовій допомозі богородчанського старости д-ра Уггера, управи лівоб. Лівія й Уггера, лівоб. лівоб. богородчанських, повновласників одні зарував під будову парцеля і будівельний матеріал.

ПОВЕРНЕННЯ С. РИДИЧКА.

Українська Академія Наук затвердила на штатній посаді редактора технічного відділу (інституту української наукової мови) інж. Степана Ридичка — професора Українського Педагогічного Інституту ім. М. Драгоманова в Празі. Академія Русь звернулася до Укрголоваку за проханням прискорити справу з дозволем С. Ридичкові повернутися на Україну.

ЧИ ВИ ТАНГРАМИТЕ?

Прочитайте це слово се раз уважно і згайте собі його. Це се друкарська помилка, а нове модне слово, яке незабаром увійде в життя. Париж і Лондон уже грають у танграм. Це не є новий дикий танець, а нова торговельна гра, яка може завдати більше обсягів або й одну, коли вони не знають, що розумного зробити з дурним чом. Є се деревляний прямокутник з ебаніту, поділений на різкіх нерівні кусні. З них можна складати предивні фігури. Поворот до діточих літ, до каміньї Ріхтера, а навіть до давньої давнини наших предків. Квітації грали в танграм уже тисячі літ тому і називали його «чі чіо чум» себто по нашому «сім чудодійних куснів». Греки мали так само шатуку з 14 куснів, називаючи її «стоматіон» або «люкулюс». Бувають придуману Архімедом. Дивитися, що фігури у цих двох народів були зовсім подібні. Це дивинство, що сучасні Архімедеві справді не в силі придумати нічого нового і що люде лід розвіяння нудоти халупаться ті саміх способів на протязі століть!

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 27. січня цього року помер у місті Сиракуз, стейт Нью Йорк, широко відомий український громадянин **Томас Піндус**, член Українського Товариства Січ, відділ 282. Українського Народного Союзу.

Покійний родився в селі Наставосі, тернопільського повіту, в Галичині, 42 роки тому назад. До Америки вїївродився він се достіть молодим мушкетером, і тут сеїчас приступив до Українського Народного Союзу. Вернувшись був опісля до старого краю, але по році андріївське до Америки в друге, і в сям разом уже остав тут на все. За сям разом приступив він до Союзу в друге в році 1902 і лише лишався постійно його членом до смерті. Смерть засконала його наго. «Оставив він при смерті жєну й четверо дітків.

Покійний належав до дуже свідомих громадян. У кожній місцевості, де він перебував, Нью Йорку, Понкерсі, Коговсі, Гадсоні, Сиракузі, брав він живучу участь у всякій народній та організаційній роботі. Бував він нераз урядником відділу, та видаив делегатом майже на кождо конвенцію Українського Народного Союзу. Він брав участь у першій українській виступі, устроєній в Америці. Було се вчє в місті Понкерсі, від Нью Йорком, на котрім Покійний був референтом та говорив про потребу викупу української землі від ділячок. Був він фаховим карпентером та ставрав се те, щоб його діти добули собі вищу освіту. В місцевостях його лобуту не було ніякої громадської роботи, до якої він не приложивби своїх рук.

Земля Йому Пером.

ЗА ДОРОГА ФЛЮТА...

Недавно покінчився у Варшаві процес команданта зброї польської флотії — Бартошевича, який тривав 43 дні. Цей процес нині дуже погане світло на відносини, які панували в цій невеличкій флотії. Головний герой процесу — Бартошевич сприячив польському скарбови шкоди на... 212 мільона золотих. Дивувать люде в сінті, як в такій маленькій флотії можна було стільки нахвувати. Бож на те се треба було довшого часу, а підприємство не велике, отже як надужиття могли проходити непомітно? Нема то, як добра господарка!

ТУРЕЧНИНА ПРОТИ ВЕЛИКИХ ВЕСІЛЬНИХ ТОРЖЕСТВ.

Губернатор царгородської провінції заборонив усякий люксус з нагоди торжества закінчення подружжя. Відтепер молодята не мотгнуті приймати дарунків. Найбільше в воїзм може супроводжати молодят до їх нового дому. Весілля се їх нове життя. Всіля се не може тривати довше як один день замість вісім, як досі водився в Туреччині. Відтепер лиш родичі, молодята і запрошені особи можуть брати участь у весіллі, а досі кождий прохожий мів бувати.

БАНДИТИЗМ У ПОЛЬЩІ.

На гробі варшавського бандіти Зелінського zorganizавали в день задушній його врихильники та приятелі приладують демонстрацію з оркестром та промовами. — Співачки Зелінського Лукавський, який застрівив поліца, засуджений дозоровим судом на розстріл. — У селі Магерові, недалеко Львова, двох місцевих бандітів увійшло до хати селянки і забравши від неї 556 зол., втікали. Вони стають перед судом присяжних у Львові. — Характеристичним фактом для теперішніх настроїв є лист одного з варшавських громадян, друкований у польській пресі, де читаємо, що він прохає доручити йому родо кат при засуді бандітки Збонської, яка вбила його одного 19-літнього сина. Таке вимовлене засуду буде для його наоблого батьківського серця єдиною потіхою, після всіх трудів і матеріальних втрат у пошуках за злочинцями. — У рокушій Польщі се гірше: нпр. у Марійським костелі в Кракові вкрали дорогоцінну ікону св. Терези разом зі золотими «вотами». — У Варшаві відарили zorganizавану банду, яка займалася контрабандою матерії з Чехословаччини до Польщі. Проводив його торговельний агент з участю митовців урядовців і залізничників.

МАТЕРІ І ДІТИ.

Суд присяжних зовпівську 19-літню служкиню Топольську з Верхати-Монастиря, яка породила дитину задушила немовля та закопала в полі. Одпочовно трагіальні в Львові два нові випадки підкинення дітей біднимі мамами: одну півторарічну дитину найшли на Підзамчі 4, другу на Цетнерівській.

УКРАЇНСЬКІ ХУДОЖНИКИ ЗА КОРДОНОМ.

Седлар В. П. — Керівник мейжирського керамічного технікуму, Бойчук М. та Таран А., професори київського художнього інституту, члени АРМУ, що вихили в наукову подорож за кордон у жовтні м. р., обіздїли кілька міст Німеччини і вже вирушили до Парижу.

Підчас свого перебування в Берліні, Липську, Мюнхені та інших містах, художники оглянули музей, художні школи, науково-мистецькі заклади, виробничі організації, заводи, де вони знайомилися з художньою індустрією. По школах художники вивчали стан фахової художньої освіти. Вони одвадали ще й так звані «Багтаз» у Веймарі (мистецьке об'єднання німецьких художників, що має вищу художню школу), з працею якого вони детально ознайомилися.

Підчас подорожі по Німеччині київські мистецькі організації зі спонсором мистецької роботи на Україні. Матеріали, що їх подали наш мистецький комітет надзвичайне зацікавлені в мистецьких колах Німеччини. Протяжкою через Польщу, київські художники відвідали молоду художню профшколу в Варшаві.

ГОВОРЯТЬ ПРО ВІЙНУ СОВІТІВ З ПОЛЬЩЕЮ

ЖЕНЕВА, 1. лютого. — Серед кружків, які займають важні позиції в Лізі Націй панує переконання, що найбільше напружені між Польщею а Литвою в справі Вильна доведе до війни між совітами а Польщею.

Совіти викручуються на всі способи від участі в розоружній конференції, а воєнні промови та писання Бухаріна і Ворошилова дають багато до думання. Бо всі вони говорять і пишуть від довшого часу тільки про війну і воєнні приготування. До того совіти незадоволені в і теперішнього литовського уряду, який усувається від впливів Москви, а це совітам не на руку.

АЛІЯНЦІ КОНТРОЛЯ НАД НІМЕЦЬЧИНОЮ СКИНЧИЛАСЯ.

ПАРИЖ, 1. лютого. — Доверпа по півночі приїшли інструкції з Берліна, які уможливили делегатам прийняти усявія завішення аїлійської військової контролі, яка тепер переходить на Лужі Нації на рівні з другими державами.

Німеччина зобовязалася знести всі форти, які вона побудувала від 1920. р. а рівнож згодилася не будувати нових в округу Кенігсбергу, Кустрі і Глогав, о які тут найбільше ходило. Рівнож зобовязалася Німеччина залишити торговлю оружжєм в краю і заграниччю.

Аліянці знають, що Німеччина не може оставити при 100-000 армії та що вона в кількох днях може виставити в шестеро більшу армію. До того та мала армія коштує так само як 600-000 армія французька. Вони знають далі, що цей договір багато не змінє, а тільки формально зафіксує це, що фактично вже існувало.

КАНТОНСЬКОЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО ХОЧЕ ПІДСИПАТИ МИР З ВЕЛИКОЮ БРИТАНІЮ, АЛЕ ЖАДАЄ УСУНЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ВПІСІ З ХІНСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ.

ГЕНКОВ, 1. лютого. — Юджі Чен, міністер заграничних справ кантонського уряду поїждивом британській уряд, що він вже має готовий мир до підписання та що він вже прийшов до порозуміння з британським послом Овеном Омельєй. Підписане мира може одчас наступити тільки тоді, коли Англія виволає свої війська з Хіна, а нядо приннїти дальшу військову аїлійських війск.

РОЗВ'ЯЗ ПРОбЛЕМУ ПОЖИВНОСТІ ІДИ.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Професор гетінгського університету Віндає зробив того рода винахід, який зробить великий переворот у відживлюванню людей. Ото вторинна він при помочі хемічної сумішки званої «ергостерін» новий рід штучних вітамінів, званіх «вітаміна А» які мають ті самі складники, що природні вітаміни. В той спосіб можна буде зробити вську їду поживною, додаючи до неї ті вітаміни, які добувають в штучній спосіб.

КАТОЛИКИ НЕНАВИДІТЬ ФАШИЗМ В ІТАЛІЇ.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Посол Гіаїо Міджіола, який втік з Італії, щоб схитися перед переслідуваннями Муссолініного полад, що ішла Італія находитися в тихій війні з фашизмом. Особливо се відноситься до католицької церкви, яка ниніма всіх запевнені фашистами і папи, веде велику війну з фашизмом. Навіть кардинал Гаспарі є великим противником фашизму. Тисячі противників Муссолініного атікає потаємно через гори і таємні границі переходя до чужих країв. Коли Міджіола скаржився перед папою на терор фашистів, сказав йому папа, що в даній хвилі не лишеться ні инший рятуюк, а тільки молитва. Навіть монахи роблять заговір на Муссоліні.

В НІМЕЦЬЧИНІ ВЕЛИКЕ НЕЗАДОВОЛЕННЯ З УМОВИ ПІДПИСАННЯ.

БЕРЛІН, 1. лютого. — Над кабинетом канцлера Маркса зависає змова хмар. Між самими міністрами нема згоди. Не можна знайти спільної політики, з якою можна б вступити перед парламентом.

Заколот повстает через підписання угоди правительства на ті умови, які поставили аліянці в справі усунення аїлійської контролі. Важняють ці умови як заляче Німеччини перед побідниками, які новим повновладенем. Найбільше в тім винують Штрессмана.

СОВІТИ ОПРАВДУЮТЬ СЕБЕ ЗА ТЕ, ЩО ЗАГРОЯНЧІ КАПІТАЛІСТИ МАЮТЬ ЗАМАЛІ ЗІСКИ З КОНЦЕСІЇ.

МОСКВА, 1. лютого. — Алоф Поффе видав великий стейтмент, в яким опрорудує змова чужинських капіталістів зглядом того, що вони заволодєли в своїх надіях. Найбільш концесії одержали від совітів: в деревній промислї Нанд, а в господарській славна фірма Круппа, а що до мангану американський промисловцев Геррінг.

Всі вони, каже Поффе, поробили діл калькувації і обчислення замовил вклад капіталу та не числяться з кризою, яку треба видержати. Всі ті концесії були діл лихим зарядом. Тому то малі промисловці поробили великі зиски на совітській території, а великі не осягнули на разі великих зисків, за це опчає хай парікують на себе, але не на совіти. Поффе подає, що швейцарська фірма, яка вложила 750,000 рублів, заробила за три роки начисто 1,000,000 рублів по оплачено податків і всіх других видатків.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

“СВОБОДА” (LIBERTY)

FOUNDED 1897. Published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J. Owned by the Ukrainian National Association, Inc. Edited by Editorial Committee. Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914, under the Act of March 3, 1879. Assesses for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 13, 1918.

Subscription rates table with columns for Domestic, Foreign, and Single Copies, and rows for various durations like 1 year, 6 months, 3 months.

Telephone “Свобода” 498 Montgomery, Te. У. Н. Союз: 1838 Montgomery. 3 Кавказ належить вислати гроші лише на ч. в. Foreign Money Order.

ЗРОЗУМІМО ЛЕКЦІЮ ЦИФР

Одно з найбільших американських аскураційних підприємств подало бою сими інсайдів своїх дослідів на впливом заживання алкоголем серце людей, у ньому зааскураційних. Се підприємство має в себе зааскураційних 17 мільйонів людей, отже воно має велике число для роблення дослідів.

ВАСИЛЬ СТЕФАНІК.

(ГОЛОСИ ПРЕСИ).

“ІЗ ЗЕМЛІ ЗРОДЖЕНОМУ ТВОРЦЕВІ”

Спомин Станіслава Пшибишевського про Васяля Стефаніка. Василь Стефанік це один із найкращих моментів у моїх спогадах. Познайомившись ось як: Це було в 1899 році у Кракові.

Але — повертаючи до Стефаніка: його талант мене сирваді захоплював. Він такий життєвий, такий ядєрний і стійкий, що Горькі здався мені в засвіді дещо слабшим. Владислав Оркан — каже так. Так, справді, Стефанік нагадує Оркана, але він глибший. Я подивлявся завжди, як він піпнілює у життя жорстокі ноаниси і з безмілосерною точністю передає у своїх образах: так поживав, наприклад, що поживав на всім, вирає на полі і не має сил обігнати від мук, що він обов'язує її поморщені обличчям. Не диво, що всі літературна братія, які гуртувалися біля “Zucis”, глибоко поважали Стефаніка: А поміж мною і д-ром Морачевським стала просто умова, що він має переказати на польську мову щільні том оповіданні Стефаніка, а я відтворю їх на кувський говірку.

Поміж нас його надзвичайно. Він був у мене майже щоденним гостем і по нинішній день він є завжди у моїх думках та в моїх серцях. Наші розмови велися завжди навколо проблем життя, — однак політики тоді не в тих питаннях, на щастя, не було.

Не було теж тоді ще в українській громаді того національного розладу, що нині, а з огляду на особисті ніколи не робив в жадній річці між Польками й Українцями, які шукали зі мною зустрічі. Пригадую собі докладно, як прихилило до мене кількох молодих українських письменників з проханям авторизації переказу м'є їх творів, і я завжди з найбіль-

шею радістю погодився на це. Це було теж тоді ще в українській громаді того національного розладу, що нині, а з огляду на особисті ніколи не робив в жадній річці між Польками й Українцями, які шукали зі мною зустрічі. Пригадую собі докладно, як прихилило до мене кількох молодих українських письменників з проханям авторизації переказу м'є їх творів, і я завжди з найбіль-

шею радістю погодився на це. Це було теж тоді ще в українській громаді того національного розладу, що нині, а з огляду на особисті ніколи не робив в жадній річці між Польками й Українцями, які шукали зі мною зустрічі. Пригадую собі докладно, як прихилило до мене кількох молодих українських письменників з проханям авторизації переказу м'є їх творів, і я завжди з найбіль-

свою пам'ять часто прокидаю, але буває теж — як прим. тепер — так і благоволюю. Що ось нині, на свято Васяля Стефаніка, перешліть йому від мене привіт: “Великому, із землі зродженому творцеві, сердечному приятелю покін, честь і найгрішніші побажання, щоби Твоє до-го-до-го ще збирав парди. Твоє багаті жини, а знаю, що на новий засів стане ще Тебе, як же Твоєго найшірше відаю, якого Тобі — Стаха Пшибишевського”.

З устної розмови зі сивоолосим автором “De profunde” винні і списав. І. Кеарні. Варшава, 21. XII. 1926. (“Діло”)

МУЖИЦЬКА ДОЛЯ В ТВОРАХ СТЕФАНІКА.

В селі Русові, синьківського повіту, прийшов дня 28 квітня 1871 року на світ син заможного селянина Стефаніка, Васяля. По скінченні сільської школи віддав його батько до гімназії. Вчився хлопчик зразу в Коломи, а далі в Дрогобичі. По ім тамлім проминіи, і той рекарківському університеті. Але він смутко, що від побов-

ПОВІДОМЛЕННЯ

ЗГІДНО З ПАРАГРАФОМ 56 СТАТУТІВ У. Н. СОЮЗУ. МУС ПОВІДОМЛЯТИ ВСІХ ВІН. ГОЛОВНИХ УРЯДНИКІВ У. Н. СОЮЗУ, ЩО

РІЧНЕ ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ

Українського Народного Союзу розпочнеться В СЕРЕДУ, ДНЯ 16. ЛЮТОГО С. Р.

О ГОДИН 9-їВ РАНО В ДОМІ УМ. НАРОДНОГО СОЮЗУ під ч. 83 Грєнд Атр, Джєрзи Ситі, Н. Д. І. КАШТАНОК, гол. рек. секретар.

клях, звідних, розвінних вітром листівки. Такий зір з бистрих найбистріший, такий слух з чулих найчулиший і таке серце з чулих найчутливіше — все це дістають шедрим подарунком доброї Долої Васяля Стефаніка. Тому він бачив те, що перед другим йому закриті, і відчував, чого другі не чули, і відчував, чого інші не бачили, що для інших було недоступне.

Чи мало йому доводилося бачити близька життя нашого селянина? А хто з тих всіх багатих його як бачив Стефанік? Возмім, що все був якийсь нещасливий, як вмерла його жінка і він лишився сам, став пий. Пропив його, горю, а кінці продав хату, взяв собі від вітця свою книжечку службову і мав їти себе, найматися, служки собі шукати.

Стефанік малює його прощання з хатою, як він їде поїздом: “Пав а з хати, і ст палком вже віхоку тай шибувати, син поріг, тай іду. Не має тай решти Бий як пса від чужої хати! Можна — прося, буймо, а тепер чуже. Віхоку на двір, а ти шумит, словами горити: верни си, Антоне, до хати, верни си, мой!”

“Знаєт, туск такий прїшов, що раз туск! Віхоку назад до хати. Посидів, посидів, тай віхоку — не мое, що маю казати, коди не мое...”

“Обтер єм полов віка, аби за мов не плакали, бо дурно, тай вступів єм палком”. Не знаю, чи можна краще замалювати те велике привязання, ту незмірну любов селянина до своєї рідної хати. Призбав його не пускає, “вікна” плачуть за ним, як мільяні діти, і йому серце розпнується з жалю: “Не має тай решти!”

Бо Гірка Мужичька Доля при неволєво його покладає його бабївщині, тай тїм “Службу”, з господаря ставати “Полїкачка”.

Це тільки одна малесенька краплинка з того незмірного моря мужичького горя, як бачив Стефанік своїми бистрими очима, відчував своєю чутливою душею і переливав норми ми рідками на білий папір. А ці чорні рядки записали в пошурі картки, як пошуре й важке весельє мужичької життя.

Тяжка і безнадійна боротьба настане, якого так багато не вистачить, зброї з тих людей яксь дивні машини, що — здається — незвідні до чого нішого, як тільки до праці, що “жирі висте”. На як не було радощі немає просто часу тай тих радощів ніколи не буває. Темне! Безпроботне життя.

І це життя бачив Стефанік. Він бачив селянина серед найгіршорідніших обставин. І розуміє його. Він розуміє, чому поновився у вільлах за містом молодий легіш, якого забрали до війська, розуміє: чому Грїць Летючий утїво своло до дочку; чому батько й мати Катрусї воялини, щоб — вийти скоріше вперед, чому селянин записується в батало, батало багато інших грїшників: “І з того, що він бачив, повстають картини в його житті, малюють в його письменничому серці, навіні теплом спочуття, обхоблені любовю до рідного краю”.

Змісту тих картин не перерахувати кількома словами; він такий широкій, як широкі мужичькі горе, як широкі мужичькі життя. І хоч як важке життя мужика, яка тяжка його праця, хоч земля з нього “жирі висте”, то однак — Стефанік добре це наглядно — віджик любить “з землю, і не радо її покидає. Він навть криє сої бажанє про неї...”

В. Будзинський. СТРАШНА БАБА ДОМІНУС ВОБІСКУМ!

Але Коралєвич ані думав то писати. Він був добрий пивак. Взадуочи, що зір сїрп під за Вредуочи, він пірнувши плав під водою проти води. Коли вже не стало духа, виходив голову з води, але вже по тім бої моста. Не помилвив. Ціпак і зорба народу стояли на мості і стежили, як фіал не несуть його до діюк вірою. У його сторону не гляділо ні одно людське око. Він знов піз під водою і далі... (5) Але Коралєвич ані думав то писати. Він був добрий пивак. Взадуочи, що зір сїрп під за Вредуочи, він пірнувши плав під водою проти води. Коли вже не стало духа, виходив голову з води, але вже по тім бої моста. Не помилвив. Ціпак і зорба народу стояли на мості і стежили, як фіал не несуть його до діюк вірою. У його сторону не гляділо ні одно людське око. Він знов піз під водою і далі... (5) Але Коралєвич ані думав то писати. Він був добрий пивак. Взадуочи, що зір сїрп під за Вредуочи, він пірнувши плав під водою проти води. Коли вже не стало духа, виходив голову з води, але вже по тім бої моста. Не помилвив. Ціпак і зорба народу стояли на мості і стежили, як фіал не несуть його до діюк вірою. У його сторону не гляділо ні одно людське око. Він знов піз під водою і далі... (5)

нає кожда кули, не поаме жадна шабля. В кождім бою Нєтєкий піпєше сам шухав смерті, але смерть зазітло винимала його. Бувало, що погибли всі його товариші, а він таки лишився живий і незкалічений.

Нєтєкий справді шухав смерті. Думка, що він вів велику жінку, не давала йому спокую, морочила його на яві і в сні. Хотів згинуть за сїрп у боротьбі з бісурменом і тим відпочувати свій грїш. Хотів згинуть від шабї чи кулі невірних, та не міг. Його товариші дивувалися, що такий жвавий і такий забавка у всіх воєнних промислах перемінється в хвили, коли товариство ховало шабї до піхов і вертало відпочивати. Нїчї веселїння, гуляти та пропивали придбано відбою добро, а Нєтєкий лише бачує, та сумує. Нєоднї дзуряка намагає видобути з него дерпо про його мїнує, про те, що його “загнано” на Запорожє.

Значить се: мїгн якось розвратили його. Але Нєтєкий, чому його інші розказували, про свої причини побїгу на Запорожє, ніколи не виявляв, яке причина його самого вигнала з хати. Нєтєкий радо слухав, що другї розказували про себе. Мав та одну потїху, що неоднї його товариші опинилися на Запорожє, таксамо як і він, серед своєї жінки. Іван Дрїмалюст товаришам Нєтєкого майже таким самим способом, як Нєтєкий товаришам Дрїмалюст. Правда, Дрїмалюст не вївн жінки, але впрочїм нечаче пішов за приміром Нєтєкого.

— Мене вигнала на Запорожє моя жінка — Дрїмалюст розказував. — А було се так: Було одне місце. Дуже далеко віден. В тім місті жині я. Там жині такий мїй сусід. Раз той сусід поїхав до іншого міста і відтам привів собі жінку. Кажу вам, така краса, що ну! Як вони жили з собою, ніхто не знав і я не знав. Я гадав, що дуже добре і щасливо, бо від коли сусід вернув з жінкою, перемїнівся. З гулякї і чоловіка товаришеско став тихим, від свїта відчували домашником. Хотю має таку гарну жінку, люди думали і я думав, той інших людей і знати не хоче. Нараз, по рошї мїй сусїд... повівся. Вдова розказувала, що втратив грубий грїш, вложений у якусь підприємство. Минув знов рік, а вдова знов віддалася. Я з нею жовдів. Бо краля була і я, з нею, що висїяний був з него щасливий. Менї дуже скоро стало ясно, чому мїй сусїд повівся. Та жінка, то страшна баба. Я відержав з нею одні грїш. Одні страшні грїш. Але як було такий дурний як і попередній муж. Я тихий прїждо додїя, що май, грїшї скрямог прїсе, а розпочав і розпочав сїварку. Я в розпочав сїварку се була сїварка. Було в розпочав і метується з хати тай до ріки. А ріка плавля поперію мою хату. Жінка спускала на порог і рєдочує, казувала на мене палєм. Я на містї, та з моста у воду. Аж той, мїй приятель, піпніше розказував, жінка шаробила крику, щоби мене ратували. Люди, гадаючи, що мене вода несе до ріки рікою, задївлялись у со сторону. Я їм відозволю лї про прїждо, непіпнічий вїдїл на бо-

ріг по другї бошї моста і... за бїг суди.

Ось якого Нєтєкий мав товаришів, що хоч зроби таксамо, але зроби за пїзно, бо як по шибтїти жини. Жини б тепер таксамо без журби і неселю, як Дрїмалюст, коли б вбївтік, ще заки жінку почуваста канучком. Оповідання Дрїмалюст про те, як він втік від своєї жінки, на воно розбулолі червака, що голодав шух Нєтєкого. Докорї совісти не могло заглушити ні буніне та гучне товариство Запорожєвцї, ні клевет бо з бісурменом, ні запал гарматного грїшу, ні винари вражїої кровї яку щєдро розливала шабля Нєтєкого. Чув, що тільки своєю кровю мїг б змити свій грїш, але... не мав щастя. Ні куля, ні шабля поганця не брада його!

По звільно його безсонночї, Нєтєкий рішєся, нішєх піддокувати свій грїш. Однї динї спирає свої ватагі грїшї, бенкет і перещїт усіх товаришів. Коли товариство просїнує, то Нєтєкий рішєся отаманським штабом піеуєтку, у котрій отаман зївша, що відстає від війська, бо Запорожє ввагаї покидає. В шатрї справлї отамана не було. Ніхто не знав, чому Нєтєкий покинув лїкарський промїсє. Ніхто не вгадав, що славний отаман запорожєвцї очнаїдує помандрав до Кївї і пострїєся в Лаврї Печерській. Золотар Коралєвич, Запорожєць Нєтєкий став черем Партеїнем.

Партеїнь був зраком черця, а що мав школи і добре проповїдував, чотро віншю на єро-

(Далше буде)

